

Qishloq xo'jaligida yangi texnologiyalarni iqtisodiyotda foydalanishi

Safarov Begzod Istamovich

Osiyo xalqaro universiteti magistri

Annotatsiya: Iqtisodiyotning innovatsion taraqqiyoti - bu intellektual salohiyat, ishchi va xizmatchilarning kreativ imkoniyatlari, bilimlari, tovar yaratishdan tortib uni ishlab chiqaruvchidan iste'molchiga yetib borgungacha barcha bosqichlar bo'lib, bundagi innovatsiyalar korxona strategik rivojlanishining asosiy resursi bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: texnologiyasi zamonaviy intellektual salohiyat tovar yaratishdan tortib texnologik iqtisodiyot raqobatbardosh qishloq xo'jaligi tarmog'ining ahamiyati innovatsion ilmiy-texnik taraqqiyot.

Qishloq xo'jaligi texnologiyasi dehqonchilikda yordam berish uchun fermada ishlatiladigan mashinalarni ishlab chiqarish texnologiyasini bildiradi. Qishloq xo'jaligi mashinalari qishloq xo'jaligining deyarli har bir bosqichiga mo'ljallangan. Ularga tuproqni ishlov berish, urug 'ekish, erni sug'orish, ekinlarni etishtirish, zararkunandalar va begona o'tlardan himoya qilish, o'rim -yig'im, don yig'ish, chorva mollarini boqish, mahsulotlarni saralash va qadoqlash mashinalari kiradi. Qishloq xo'jaligi texnikasi, asbob -uskunalari va konstruksiyalarini loyihalashtirishga o'rgatilgan odamlar nomi bilan tanilgan **qishloq xo'jaligi muhandislari**. Qishloq xo'jaligi texnologiyasi zamonaviy texnologiyaning eng inqilobiy va ta'sirchan sohalaridan biri bo'lib, oziq-ovqatga bo'lgan ehtiyoj va doimiy ravishda o'sib borayotgan aholini oziqlantirishga bog'liq. Bu ilgari odamlar va hayvonlar (ho'kizlar va otlar) bajaradigan ishni kuchli mexanizmlar bajaradigan davrni ochdi. Bu mashinalar fermer xo'jaliklarining ishlab chiqarish hajmini sezilarli darajada oshirdi va butun dunyo bo'ylab odamlarni ish bilan ta'minlash va oziq -ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarishni

tubdan o'zgartirdi. Qishloq xo'jaligi texnikasining mashhur namunasi bu traktor. Hozirgi vaqtda mexanizatsiyalashgan qishloq xo'jaligi samolyot va vertolyotlardan foydalanishni ham o'z ichiga oladi. Iqtisodiyotning innovatsion taraqqiyoti - bu intellektual salohiyat, ishchi va xizmatchilarning kreativ imkoniyatlari, bilimlari, tovar yaratishdan tortib uni ishlab chiqaruvchidan iste'molchiga yetib borgungacha barcha bosqichlar bo'lib, bundagi innovatsiyalar korxona strategik rivojlanishining asosiy resursi bo'lib xizmat qiladi. Bugungi sharoitda innovatsion, aynan bilimlarga asoslangan, malakali ishchi kuchini o'zida mujassam etgan yuqori fan sig'imiga ega bo'lgan texnologik iqtisodiyot raqobatbardosh bo'ladi. Innovatsion taraqqiyotda innovatsiyalarning chiziqli modeli bu ishlab chiqilgan fundamental ilmiy g'oyalar amaliy tadqiqotlar bilan bog'liqda bo'lishini anglatadi. Ayni paytda innovatsiyalarning ko'p sonli manbalari modelida innovatsiyalar innovatsion tizimning istalgan qismida yuzaga kelishi mumkin. Mamlakatimiz iqtisodiyotida qishloq xo'jaligi tarmog'ining ahamiyati juda katta. Chunki respublikamiz aholisining yarmi qishloq joylarda istiqomat qiladi va ularning turmush farovonligi mazkur tarmoq rivoji bilan uzviy bog'liqdir. Bundan tashqari mamlakatimiz yalpi ichki mahsuloti va valyuta tushumi tarkibida ham qishloq xo'jaligi tarmog'i sezilarli salmoqqa ega. Qishloq xo'jaligi tarmog'i aholini oziq-ovqat mahsulotlari bilan hamda sanoatning ayrim sohalari xomashyo bilan ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Endilikda aholi soni va ehtiyojlarining o'sishi hamda qayta ishlash sanoati quvvatlarining yuksalishi qishloq xo'jalik mahsulotlari yetishtirish hajmini yanada ko'paytirishni obyektiv ravishda taqozo etmoqda. Shuning uchun ham mazkur tarmoqni rivojlantirish va samaradorligini oshirish zarur. Innovatsiyalarni joriy etish korxonalar raqobatdoshligini oshirish, ularning iqtisodiy mustaqilligi va bozordagi mavqeini mustahkamlashning asosiy omillaridan biri hisoblanadi. Shuni inobatga olib, so'nggi yillarda mamlakatimizda ilmiy-texnik va innovatsion salohiyatni saqlash hamda rivojlantirish yuzasidan bir qator maqsadli ishlar amalga oshirilmoqda. Ma'lumki, innovatsion faoliyat ishlab chiqarish va boshqa sohalari ehtiyojlarini qondirishning muhim uslublaridan biri sifatida foydalaniladigan mahsulotlarning sifat o'zgarishlari, faoliyat vositalari va uslublarini

yangilash yo'li bilan amalga oshiriladi. Mamlakat raqobatdoshligini baholash ko'rsatkichlariga ko'ra, tabiiy va iqlim resurslaridan oqilona foydalanish, jamg'arilgan boyliklardan o'z o'rnida foydalanish, investitsiyalarni faol jalb qilish, innovatsiyalarni qo'llabquvvatlash tamoyillariga asoslangan boshqaruv siyosatini amalga oshirish kabi omillar korxonalar rivojlanishining asosiy strategiyasi hisoblanadi. Hozirgi kunda ilmiy-texnik taraqqiyot va bozor ehtiyojlari mahsulot nomenklaturasi va sifatiga yangi talablarni shakllantirgan holda, talab va taklif kon'yunkturasida muhim o'zgarishlarning yuz berishiga olib kelmoqda. Shu munosabat bilan ishlab chiqarish faoliyatining deyarli barcha sohalarida innovatsiyalarga istiqbolli rivojlanish vositasi sifatida qiziqish yanada oshadi. Korxonalarni boshqarish amaliyotida bunday strategiyaning shakllanishi innovatsion jarayonlarni samarali boshqarish tizimlarini yaratish zaruriyatini yanada kuchaytiradi. Innovatsiya va yangiliklar innovatsion faoliyat natijasida yuzaga keladi, ular o'zaro bog'liq tushunchalar bo'lib, biri ikkinchisining mavjudligini taqozo etadi. Ularning asosiy farqi shundaki, birinchi holatda yangi mahsulot shakllanishi jarayoni ro'y bersa, ikkinchisida — uni tijoratlashtirish jarayoni amalga oshiriladi. Innovatsiyalarni keng yoyish — axborot jarayoni bo'lib, uning shakli va tezligi kommunikatsiya kanallarining quvvati, xo'jalik sub'ektlari tomonidan axborotni qabul qilish xususiyatlari, ushbu axborotdan amaliy foydalanishga bo'lgan qobiliyat va hokazolarga bog'liq. Chunki real iqtisodiy muhitda faoliyat yurituvchi xo'jalik subyektlarining innovatsiyalarni izlashga bo'lgan munosabati va ularni o'zlashtirish qobiliyati turlicha bo'ladi. Innovatsiyaviy jarayonlarning iqtisodiy rivojlanishdagi roli texnologik bazani yangilash, yangi mahsulotlar ishlab chiqarish, yangi bozorlarni egallash va bu bilan iqtisodiy o'sishning yanada yuqori sur'atlariga erishishda o'z aksini topadi. Shuningdek, innovatsion rivojlanish omillari zamonaviy bosqichdagi iqtisodiy o'sishning asosini tashkil etgan holda, ishlab chiqarish sohasining ko'pgina xususiyatlarini ham belgilaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Bazarova, M. "EFFECTIVENESS OF USING PR-ADVERTISING SERVICES IN THE PROCESS OF PRODUCT DELIVERY ON THE EXAMPLE OF BUKHARA REGION". *Modern Science and Research*, vol. 2, no. 10, Nov. 2023, pp. 798-04,
2. Supievná, Bazarova Mamlakat, and Sakhibova Firuza. "STRATEGIC WAYS OF IMPLEMENTING PERSONNEL POLICY IN COMMERCIAL BANKS." *THE THEORY OF RECENT SCIENTIFIC RESEARCH IN THE FIELD OF PEDAGOGY* 1.7 (2023): 22-25.
3. Supievná, Bazarova Mamlakat. "USING EFFECTIVE WAYS OF CONDUCTING MARKETING RESEARCH IN INTERNATIONAL COMPANIES." *Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities* 11.6 (2023): 624-629.